

**Dakloosheid migranten voorkomen en aanpakken -
niemand slaapt op straat!
Position paper Valente – organisaties maatschappelijke opvang**

Inleiding

In de coronacrisis is nog meer zichtbaar geworden dat duizenden migranten in Nederland verblijven zonder dat zij toegang hebben tot basale mensenrechten als onderdak, voeding en medische hulp. In 2020 en 2021 klopten naar schatting een paar duizend dakloze migranten aan bij de maatschappelijke opvang om bescherming te vinden tijdens de covid-19 pandemie en te voldoen aan de eisen van de lockdown: blijf thuis, houd afstand, houd je aan de hygiëne maatregelen en houd je aan de avondklok.

Migratie heeft de laatste decennia geleid tot een aanzienlijke groep mensen die tussen wal en schip terecht is gekomen. Het gaat daarbij in grote meerderheid om migranten afkomstig uit de Europese Unie (EU). In Nederland hebben deze mensen weinig tot geen sociale rechten. Het ontbreekt hen aan toegang tot de meest basale voorzieningen. De pandemie heeft deze groep nog meer zichtbaar gemaakt. De pandemie heeft ook duidelijk gemaakt dat het tijdelijk bieden van opvang zonder structureel perspectief op verbetering van de leefsituatie, geen oplossing is voor de maatschappelijke problemen op het gebied van mensenrechten, veiligheid en volksgezondheid. Nederland telt ruim 500.000 arbeidsmigranten. Migratie is een blijvend fenomeen dat altijd uitvallers zal kennen. Wij pleiten voor een structurele aanpak.

Visie

Wij, organisaties voor maatschappelijke opvang, vinden dat structureel en bestendig beleid noodzakelijk is om perspectief te scheppen voor migranten die in Nederland op straat belanden. Niemand mag op straat slapen.

Met deze position paper willen de organisaties voor maatschappelijke opvang, verenigd in Valente, het gesprek starten over bestendig beleid. Het beleid moet gaan over concrete oplossingen voor migranten voor wie teloorgang dreigt. Dit is in lijn met het tweede advies van het 'Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten' onder leiding van Emile Roemer¹.

Deze position paper is het startpunt voor gesprekken met gemeenten, het Rijk, de (Europese en Nederlandse) politiek en werkgevers om dakloosheid van migranten te voorkomen, oplossingen te vinden en bouwstenen voor bestendig beleid te ontwikkelen. In deze paper leggen we onze focus vooral bij migranten afkomstig uit EU landen. Dit is de grootste groep migranten in Nederland en we schatten in dat acties voor deze groep het snelst tot resultaten kunnen leiden.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/10/30/tweede-advies-aanjaagteam-bescherming-arbeidsmigranten>

Voorstel

Preventie

Het tweede advies van de commissie Roemer geeft duidelijke punten aan die bevorderen dat arbeidsmigranten niet op straat komen: reguleer uitzendbureaus, zorg dat inschrijving in de Basisregistratie Personen op orde komt en reguleer arbeids- en huurovereenkomsten (onder meer). ***Voer dit advies met spoed uit, zet dit om in actie!***

Lokale en regionale aanpak

Toegang is nodig tot basale voorzieningen:

- medische hulp,
- douches
- 24 uursopvang,
- internet,
- tolken,
- informatie,
- persoonsgerichte aanpak.

Een persoonsgerichte en doelgerichte aanpak is nodig om ervoor te zorgen dat mensen snel verder kunnen en niet afglijden. Onderdeel van zo'n aanpak is kortdurende begeleiding en onderdak om het perspectief van een persoon in kaart te brengen, de persoon te adviseren over de mogelijkheden, en die mogelijkheden ook te realiseren. Het moet dan gaan om mogelijkheden om een nieuwe baan en huisvesting te vinden; het moet ook gaan om toeleiding naar zorg en repatriëring naar het eigen land. Dit zien we als het basisaanbod dat in elke regio toegankelijk moet zijn voor migranten uit de EU.

Landelijke en EU aanpak

Landelijk zijn afspraken nodig over de ruimte die gemeenten hebben binnen Wmo2015, Participatiewet, en de Wet BRP om toegang tot voorzieningen en diensten vorm te geven. Hierbij dienen de aanbevelingen van de commissie Roemer voor wet- en regelgeving en toezicht uitgevoerd te worden. Daarnaast hebben gemeenten financiële middelen nodig om beleid uit te voeren. Het Rijk dient hierin te voorzien.

Het Rijk kan afspraken maken met werkgeversbranches over preventieve acties zowel als over interventies indien arbeidsmigranten dreigen uit te vallen. Er moeten duidelijkere regels komen over de verantwoordelijkheden van uitzendbureaus en hier moet op gehandhaafd worden.

Het Rijk dient in EU verband wederkerige afspraken te maken over repatriëring en opvang van EU onderdanen die als arbeidsmigrant in de EU in het ongerede zijn geraakt. De EU lidstaten dienen hun medewerking te verlenen aan terugkeer, ontvangst, zorg voor en huisvesting van burgers van wie de migratie niet tot een stabiele arbeids- en leefsituatie heeft geleid.

Oproep

Wij roepen overheden en werkgeversorganisaties op alle niveaus op om dakloosheid en uitval van EU migranten te voorkomen. Gemeenten, rijksoverheid, werkgevers en maatschappelijke organisaties moeten afspraken maken over structureel beleid en middelen om teloorgang van EU migranten te voorkomen en oplossingen aan te bieden aan EU migranten die op straat terecht zijn gekomen.

Meer informatie bij Esme Wiegman, directeur Valente, 06-21703581